

Lectio Divina segédanyag

KRISZTUS SZENT TESTE ÉS VÉRE: ÚRNAPJA

B év

Mk 14,12-16.22-26

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Görföl Tibor, Haász Rebeka Anna, Rácz Dávid,

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Zenei nézőpont

Csonka Laura, Frank Áron, Mohay Réka

Lektori szolgálatot teljesítették:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

A kovásztalan kenyér első napján, amikor a húsvéti bárányt fel szokták áldozni, tanítványai megkérdezték: „Mi a szándékod? Hová menjünk, hogy megtegyük az előkészületeket a húsvéti bárány elköltéséhez?” Erre elküldte két tanítványát: „Menjete a városba! – mondta. – Ott találkoztok egy vizeskorsót vivő emberrel. Szegődjete a nyomába, aztán ahová bemegy, ott mondjátok meg a házigazdának: A Mester kérdezteti, hol van az a terem, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elfogyaszthatom? Ő majd mutat nektek egy váncosokkal berendezett tágas emeleti helyiséget. Ott készítsétek el.” A tanítványok elmentek, s a városba érve mindent úgy találtak, ahogy megmondta, s el is készítették a húsvéti vacsorát.

Vacsora közben kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Vegyétek, ez az én testem.” Majd fogta a kelyhet, hálát adott, odanyújtotta nekik. Mindnyájan ittak belőle. Ő pedig így szólt: „Ez az én vérem, a szövetségé, amely sokakért kiontatik. Bizony mondom nektek, hogy nem iszom többé a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom az Isten országában.”

Péter tagadásának megjövendölése. Ezután elimádkozták a hálaadó zsoltárt, és kimentek az Olajfák hegyére..

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἁζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθουον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγης τὸ πάσχα;

És a kovásztalan kenyerek ünnepének az első napján, amikor szokás volt feláldozni a húsvéti bárányt, mondják neki a tanítványai: „Hol akarod, hogy elmenve elkészítsük, hogy elfogyaszd a húsvéti bárányt?”

13 καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ

És elküld a tanítványai közül kettőt, és mondja nekik: „Menjetek el a városba, és szembe fog veletek jönni egy vizes korsót cipelő ember: kövessétek őt (menjetek utána).

14 καὶ ὅπου ἂν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότη ὅτι Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμά μου ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;

És ahova bemegy, mondjátok a házigazdának: > A Mester mondja: Hol van a termem, ahol a tanítványaimmal elfogyasztom a húsvéti bárányt?<

15 καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγκαιον μέγα ἐστρωμένον ἔτοιμον· καὶ ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν.

És ő fog mutatni nektek egy nagy emeleti termet megterítve, készen: és ott készítsétek el nekünk.”

16 καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ εὔρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

És eltávoztak a tanítványok, és elmentek a városba, és megtalálták, ahogy mondta nekik, és elkészítették a húsvéti bárányt.

(...)

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ἄρτον **εὐλογήσας** ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Λάβετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου.

És miközben étkeztek, megfogva a kenyeret, áldást mondva megtörte, és odaadta nekik, és mondta: „Vegyétek, ez az én Testem”.

23 καὶ λαβὼν ποτήριον **εὐχαριστήσας** ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.

És megfogva a kelyhet, hálát adva odaadta nekik, és ittak belőle mindnyájan.

24 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν.

És mondta nekik: „Ez az én Vérem, a szövetségé, ami kiontatik sokakért.

25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῖω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

Bizony mondom nektek: nem iszom többé a szőlőtő terméséből addig a napig, amíg nem iszom az újat az Isten Országában.”

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

És himnuszokat énekelve kimentek az Olajfák hegyére.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹² Et primo die Azymorum, quando Pascha immolabant, dicunt ei discipuli eius: “ Quo vis eamus et paremus, ut manduces Pascha? ”.

¹² A kovásztalan kenyér első napján, amikor a húsvéti báránnyt fel szokták áldozni, tanítványai megkérdezték: „Mi a szándékod? Hová menjünk, hogy megtegyük az előkészületeket a húsvéti bárányi elköltéséhez?”

¹² A kovásztalan kenyerek első napján pedig, mikor a húsvéti báránnyt feláldozzák, tanítványai megkérdezték tőle: »Mit akarsz, hová menjünk előkészíteni, hogy megehed a húsvéti vacsorát?«

¹² Az első kovásztalan napon, amikor le szokták vágni a húsvéti báránnyt, tanítványai megkérdezték: „Hová menjünk? Hol készítsük el számodra a húsvéti vacsorát?”

¹² És a kovásztalan kenyerek ünnepének első napján, mikor a húsvéti báránnyt vágják vala, mondának néki az ő tanítványai: Hol akarod, hogy elmenvén megkészítsük, hogy megehed a húsvéti báránnyt?

¹² A kovásztalan kenyér ünnepének első napján, amikor a húsvéti báránnyt szokták feláldozni, így szóltak hozzá tanítványai:

– Hol akarod megenni a húsvéti vacsorát, hol készítsük el?

¹³ Et mittit duos ex discipulis suis et dicit eis: " Ite in civitatem, et occurret vobis homo lagoenam aquae baiulans; sequimini eum

¹³ Erre elküldte két tanítványát: „Menjetek a városba! – mondta. – Ott találkoztatok egy vizeskorsót vivő emberrel. Szegődjete a nyomába,

¹³ Akkor elküldött kettőt a tanítványai közül, ezekkel a szavakkal: »Menjetek a városba. Találkoztatok ott egy emberrel, aki vizeskorsót visz. Kövessétek őt,

¹³ Ő elküldte két tanítványát ezzel a megbízatással: „Menjetek a városba. Ott találkoztatok egy vizeskorsót vivő emberrel.

¹³ Akkor elküldte kettőt az ő tanítványai közül, és monda nekik: Menjetek el a városba, és egy ember jó előtökbe, a ki egy korsó vizet visz; kövessétek őt,

¹³ Elküldött tanítványai közül kettőt, és ezt mondta nekik:

– Menjetek be a városba, és ott szembejön veletek egy ember, aki egy korsó vizet visz. Kövessétek,

¹⁴ et, quocumque introierit, dicite domino domus: "Magister dicit: Ubi est refectio mea, ubi Pascha cum discipulis meis manducem?"

¹⁴ aztán ahová bemegy, ott mondjátok meg a házigazdának: A Mester kérdezteti, hol van az a terem, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elfogyaszthatom?

¹⁴ és ahova bemegy, mondjátok a házigazdának, hogy a Mester kérdezi: 'Hol van a szállásom, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elfogyaszthatom?'

¹⁴ Menjetek utána és ahova bemegy, ott mondjátok a házigazdának: a Mester kérdezteti: hol az a terem, ahol tanítványaimmal elfogyaszthatom a húsvéti vacsorát?

¹⁴ És a hová bemegy, mondjátok a házi gazdának: A Mester kérdi: hol van az a szállás, a hol megeszem az én tanítványaimmal a húsvéti bárányt?

¹⁴ és ahova bemegy, mondjátok meg a házigazdának, hogy a Mester ezt üzeni: „Hol van a szállásom, ahol tanítványaimmal megehetem a húsvéti vacsorát?"

¹⁵ Et ipse vobis demonstrabit cenaculum grande stratum paratum; et illic parate nobis "

¹⁵ Ő majd mutat nektek egy vánkossal berendezett tágas emeleti helyiséget. Ott készítsétek el."

¹⁵ Mutatni fog nektek egy nagy ebédlőt készen, megterítve. Ott készítsétek el nekünk.«

¹⁵ Ő mutatni fog nektek egy tágas, étkezésre berendezett termet. Ott készítsétek el."

¹⁵ És ő mutat nektek egy nagy vacsoráló házat berendezve, készen: ott készítsétek el nekünk.

¹⁵ Ő majd mutat nektek egy nagy emeleti termet berendezve, készen. Ott készítsétek elő nekünk!

¹⁶ Et abierunt discipuli et venerunt in civitatem et invenerunt, sicut dixerat illis, et paraverunt Pascha.

¹⁶ A tanítványok elmentek, s a városba érve mindent úgy találtak, ahogy megmondta, s el is készítették a húsvéti vacsorát.

¹⁶ Tanítványai elindultak és bementek a városba. Mindent úgy találtak, ahogy megmondta nekik, és elkészítették a húsvéti vacsorát.

¹⁶ A tanítványok elmentek és a városba érve mindent úgy találtak, ahogy mondta. El is készítették a húsvéti vacsorát.

¹⁶ Elmenének azért az ő tanítványai, és jutának a városba, és úgy találák, a mint nekik megmondotta, és elkészíték a húsvéti bárányt.

¹⁶ A tanítványok elindultak, bementek a városba, és mindent úgy találtak, ahogy megmondta nekik; elkészítették a húsvéti vacsorát.

²² Et manducantibus illis, accepit panem et benedicens fregit et dedit eis et ait: “ Sumite: hoc est corpus meum ”.

²² Vacsora közben kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Vegyétek, ez az én testem.”

²² Miközben ettek, Jézus fogta a kenyeret, áldást mondott, megtörte, és odaadta nekik ezekkel a szavakkal: »Vegyétek, ez az én testem.«

²² Étkezés közben kenyeret vett a kezébe, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Vegyétek, ez az én testem.”

²² És mikor ők evének, vévén Jézus a kenyeret, és hálákat adván, megtörte és adá nekik, mondván: Vegyétek, egyétek; ez az én testem.

²² Amikor ettek, vette a kenyeret, áldást mondott, megtörte, odaadta nekik, és ezt mondta:
– Vegyétek, ez az én testem!

²³ Et accepto calice, gratias agens dedit eis; et biberunt ex illo omnes.

²³ Majd fogta a kelyhet, hálát adott, odanyújtotta nekik. Mindnyájan ittak belőle.

²³ Azután fogta a kelyhet, hálát adott, odaadta nekik, és ittak belőle mindnyájan.

²³ Azután fogta a kelyhet, hálát adott és nekik adta. Mindnyájan ittak belőle.

²³ És vévén a poharat, és hálákat adván, adá nekik; és ivának abból mindnyájan;

²³ Azután vette a kelyhet, hálát adott, odaadta nekik, és ittak belőle mindnyájan.

²⁴ Et ait illis: “ Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effunditur.

²⁴ Ő pedig így szólt: „Ez az én vérem, a szövetségé, amely sokakért kiontatik.

²⁴ Ő pedig így szólt: »Ez az én vérem, az új szövetségé, amely sokakért kiontatik.

²⁴ Ő pedig így szólt: „Ez az én vérem, az (új) szövetségé, amelyet sokakért kiontok.

²⁴ És monda nekik: Ez az én vérem, az új szövetség vére, a mely sokakért kiontatik.

²⁴ Ezt mondta nekik:

– Ez az én vérem, a szövetség vére, amely sokakért kiontatik.

²⁵ Amen dico vobis: Iam non bibam de genimine vitis usque in diem illum, cum illud bibam novum in regno Dei ”.

²⁵ Bizony mondom nektek, hogy nem iszom többé a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom az Isten országában.”

²⁵ Bizony, mondom nektek: többé már nem iszom a szőlőnek ebből a terméséből addig a napig, amíg az újat nem iszom Isten országában.«

²⁵ Bizony mondom nektek: nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg majd az újat nem iszom Isten országában.”

²⁵ Bizony mondom nektek, nem iszom többé a szőlőtőnek gyümölcséből mind ama napig, a mikor mint újat iszom azt az Isten országában.

²⁵ Bizony, mondom nektek, nem iszom többé a szőlőtő terméséből addig a napig, amikor újat nem iszom Isten országában.

²⁶ Et hymno dicto, exierunt in montem Olivarum.

²⁶ Ezután elimádkozták a hálaadó zsoltárt, és kimentek az Olajfák hegyére.

²⁶ Miután elénekelték a himnuszt, kimentek az Olajfák hegyére.

²⁵ Bizony mondom nektek: nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg majd az újat nem iszom Isten országában.”

²⁶ Miután elmondták a hálaadó zsoltárt, kimentek az Olajfák hegyére.

²⁶ És dicséretet énekelve kimenének az olajfák hegyére.

²⁶ Miután elénekelték a zsoltárokat, kimentek az Olajfák hegyére.

1.1.3. Szöveg behatárolása

A Márk-evangélium 14. fejezetében található meg ez a két epizód, amik közé az árulóról szóló rövid szakasz ékelődik be (Mk 14,17-21), de a húsvéti vacsora motívumának köszönhetően egymással szoros kapcsolatban maradnak így is. A két tanítvány által előkészített emeleti teremben (Mk 14,12-16) alapítja meg Jézus az Eucharisziát (Mk 14,2-26). Tehát a Mester válasza az árulás fájdmára önmagának az odaajándékozása az Oltáriszentségben.

1.1.4. Szó szerinti értelmezés

Az evangélista hangsúlyozni akarja:

- Jézus utolsó vacsorája húsvéti vacsora volt. Ő jelképesen a húsvéti áldozati bárány, akinek a vére megmenti és megszabadítja az embereket (vö. Kiv 12).
- A Mester valóban átváltoztatta a kenyeret az Ő Testévé, a bort pedig az Ő Vérévé. Nem jelképes, hanem valóságos jelenlétről van szó! A Test és a Vér az Ő teljes valóságára utal. Az Eucharisziában Jézus Krisztus teljesen jelen van.
- Jézus áldozatának üdvözítő ereje van: sokakért, vagyis a sokaságokért, tehát minden emberért adta oda önmagát.

1.1.5. Kulcsszavak elemzése

εὐλογία (*eulogészász*) (Mk 14,22): 'megáldva, jót mondva'

Jézus, akit áldottnak neveznek (Mt 21,9; 23,39; Mk 11,9; Lk 1,42; 13,35; 19,38; Jn 12,13) áldja Istent a kenyér megtörésekor is (Mk 14,22). Ezzel arra is tanít, hogy az ő követői is legyenek Istennek áldást mondó tanítványok, sőt a velük szemben ellenségeskedőket is megáldó emberek (Lk 6,28, vö. Róm 12,14; 1Pét 3,9).

εὐχαριστία (*eukhárisztészász*) (Mk 14,23): 'hálát adva'

Az evangéliumokban ez a szó legtöbbször Jézushoz kapcsolódik, aki

- hálát ad a kenyerekért, mielőtt megsziporítja azokat (Mt 15,36; Mk 8,6; Jn 6,11,23).
- hálát ad az Atyának, hogy meghallgatta őt Lázár feltámasztása kapcsán (Jn 11,41).
- hálát ad Istennek, mielőtt a bort a saját Vérévé változtatja át (Mt 26,27; Mk 14,23; Lk 22,17). Lukács ezt a hálaadást a kenyérnek Jézus Testévé való átváltoztatásakor is hangsúlyozza Pál apostolhoz hasonlóan (Lk 22,19; 1Kor 11,24).

Jézus hálaadása arra hív, hogy az ő tanítványai is folytassák a hálaadást az Eucharisztia ünneplésében (ApCsel 27,35), és minden életkörülményben legyenek Istennek hálát mondó és adó emberek, ahogy az Újszövetség több iratában is olvashatjuk (pl. ApCsel 28,15; Róm 1,8; 14,6; 1Kor 1,4.14; 14,18; Fil 1,3; Kol 1,3.12; 3,17; 1Tessz 1,2; 2,13; 2Tessz 1,3; 2,13; Filem 4; Jel 11,17).

ἐκχυνόμενον (*ekkhünnomenon*) (Mk 14,24): 'kiontatott; ki van töltve'

A kifejezés jelöli:

- a régi tömlőből kiömlő új bort (Mt 9,17; Lk 5,37)
- az Eucharisztia alapítása kapcsán Jézus Krisztus Vérének a kiontását (Mt 26,28; Mk 14,24; Lk 22,20)
- a Szentlélek „kitöltését”, vagyis kiadását (ApCsel 2,17-18.33; 10,45)
- illetve, hogy a Szentlélek által az Isten szeretete ki van töltve a szívünkbe (Róm 5,5).

Összegezve megállapíthatjuk, hogy az „új bor” Jézus Krisztus szimbóluma (Mt 9,17; Lk 5,37), hiszen a Mester az utolsó vacsorán a bort saját Vérévé változtatta át, amit sokakért odaadott. A görög nyelvben ez a 'sokaság(ok)' értelemben mindenkit jelöl, vagyis nincs kizárva senki Krisztus Vérének üdvözítő ajándékából (Mt 26,28; Mk 14,24; Lk 22,20). Továbbá ehhez a kifejezéshez kapcsolódik a Szentléleknek a kiadása is (ApCsel 2,17-18.33; 10,45). Vagyis ez a szó az Eucharishtiában és a Szentlélekben önmagát teljesen, maradéktalanul nekünk ajándékozó isteni szeretetet hirdet (vö. Róm 5,5)!

2. Meditáció – elmélkedés

2.1 Tanítóhivatali vonal

2.1.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

AZ EUCHARISZTIA SZENTSÉGE

1322. A szent Eucharisztia befejezi a keresztyén beavatást. Akik a keresztség által fölemeltettek a királyi papság méltóságára és a bérmálás által mélyebben hasonulóvá váltak Krisztushoz, az Eucharisztia által az egész közösséggel együtt részesednek az Úr áldozatában.

1323. „Üdvözítőnk az utolsó vacsora alkalmával, azon az éjszakán, melyen elárultatott, megalapította testének és vérének eucharisztikus áldozatát, hogy így a kereszt áldozatát a századokon át eljöveteleig megörökítse, és így szeretett jegyesére, az Egyházra bízta halálának és föltámadásának emlékezetét: az irgalom szentségét, az egység jelét, a szeretet kötelékét mint húsvéti lakomát, melyen Krisztust vesszük magunkhoz, lelkünket kegyelem tölti el, s a jövődő dicsőség záloga nekünk adatik.” (SC 47.)

I. Az Eucharisztia -- az egyházi élet forrása és csúcsa

1324. Az Eucharisztia „az egész keresztyén élet forrása és csúcsa”. (LG 11.) „Az összes szentség, mint minden más egyházi szolgálat és az apostoli tevékenység is, a szent Eucharishtiához tartozik és reá irányul. Az Eucharishtiában ugyanis benne van az Egyház minden lelki java, tudniillik maga Krisztus, a mi Húsvétunk.” (II. Vatikáni Zsinat: Presbyterorum ordinis határozat, 5.)

1325. „Az isteni élet közösségét és Isten népének egységét, melyekben az Egyház létezik, az Eucharisztia jól jelzi és csodálatosan megvalósítja. Benne éri el csúcspontját a tevékenység, mellyel Isten Krisztusban megszenteli a világot, és a kultuszt, melyet az emberek Krisztusnak és általa az Atyának a Szentlélekben nyújtanak.” (Istentiszteleti Kongregáció: Eucharisticum mysterium 6.)

1326. Végül az Eucharisztia ünneplése által már most részt veszünk az égi liturgiában és elővételezzük az örök életet, amelyben „Isten lesz minden mindenben” (1Kor 15,28).

1327. Röviden tehát az Eucharisztia hitünk összefoglalása és összegezése: „Tanításunk egyöntetű az Eucharisztiairól, és az Eucharisztia megerősíti a tanításunkat.” (Szent Ireneusz: Adversus haereses 4, 18, 5: SC 100, 610 /PG 7, 1028/)

II. Hogyan nevezik ezt a szentséget?

1328. E szentség kimeríthetetlen gazdagsága fejeződik ki különböző elnevezéseiben, melyek közül mindegyik más szempontra utal. Nevei:

Eucharisztia, mert hálaadás Istennek. Az eucharisztein (Lk 22,19; 1Kor 11,24) és az eulogein (Mt 26,26; Mk 14,22) szavak azokra a zsidó áldásokra emlékeztetnek, amelyek - különösen étkezések alatt - magasztalták Isten műveit: a teremtést, a megváltást és a megszentelést.

1329. Úrvacsora (vö. 1Kor 11,20), mert arról a vacsoráról van szó, amelyet az Úr szenvedése előestéjén tanítványainal költött el, és a Bárány mennyei Jeruzsálem-béli menyegzős lakomájának elővételezéséről. (Vö. Jel 19,9)

Kenyértörés, mert a zsidó étkezésnek ezt a sajátos szertartását használta föl Jézus, amikor családfőként megáldotta és szétosztotta (vö. Mt 14,19; 15,36; Mk 8,6.19.) a kenyeret, különösen az utolsó vacsorán (vö. Mt 26,26; 1Kor 11,24). E cselekedetről ismerik fel őt föltámadása után a tanítványok. (Vö. Lk 24,13-35) Az első keresztények eucharisztikus összejöveteleiket „kenyértörésnek” (vö. ApCsel 2,42.46; 20,2.11.) nevezték. Ezzel azt akarták mondani, hogy mindazok, akik az egy, megtört kenyérből, Krisztusból esznek, közösségre lépnek vele és őbenne egyetlen testet alkotnak. (Vö. 1Kor 10,16-17)

Eucharisztikus összejövétel (szünaxisz), mert az Eucharisztia a hívők összejövetelében, az Egyház látható megjelenésében ünneplik. (Vö. 1Kor 11,17-34)

1330. Az Úr szenvedésének és föltámadásának emlékezete.

Szent áldozat, mert megjeleníti az üdvözítő Krisztus egyetlen áldozatát, s mert magába zárja az Egyház följajlását; szentmiseáldozat, „a dicséret áldozata” (Zsid 13,15 vö. Zsolt 116,13.17), lelki áldozat (vö. 1Pt 2,5), tiszta és szent áldozat (vö. Mal 1,11), mert az Ószövetség összes áldozatát beteljesíti és fölülmúlja.

Szent és isteni liturgia, mert az Egyház egész liturgiája e szentség ünneplésében találja meg középpontját és legtömörebb kifejezését; ugyanebben az értelemben nevezik a szent

misztériumok ünneplésének is. Beszélünk a legszentebb Szentségről (Sanctissimum Sacramentum) is, mert az Eucharisztia a szentségek szentsége. Ez a név a tabernákulumban őrzött szentségi színekre is használatos.

1331. Communio, mert e szentség révén egyesülünk Krisztussal, aki testében és vérében részesít azért, hogy egy testet alkossunk vele (vö. 1Kor 10,16-17); nevezik az Eucharisziát görögül ta hagia (vö. Constitutiones Apostolicae 8, 13, 12: SC 336, 208 /Funk, Didascalia et Constitutiones Apostolorum, 1, 516;/ Didakhé 9,5: SC 248, 178 /Funk, Patres Apostolici 1, 22/; uaz 10, 6: SC 248, 180 /Funk, Patres Apostolici 1, 24/), latinul sancta, 'szent dolgoknak' is - ez az Apostoli hitvallásban szereplő 'szentek közössége' elsődleges jelentése -; egyéb nevei: angyalok kenyere, mennyei kenyér, halhatatlanság gyógyszere (Antiochiai Szent Ignác: Efezusiaknak írt levél 20, 2: SC 10 bis 76 /Funk 1, 230/), viaticum, 'útravaló'.

1332. Szentmise, mert a liturgia, amelyben az üdvösség misztériuma beteljesedik, a hívek küldetésével (missio) végződik, hogy Isten akaratát mindennapi életükben betöltsék.

III. Az Eucharisztia az üdvösség rendjében

A KENYÉR ÉS A BOR JELEI

1333. A szentmise közepén a kenyér és a bor Krisztus szavai és a Szentlélek segítségül hívása által Krisztus testévé és vérévé válik. Parancsának megfelelően az Egyház az ő dicsőséges eljövételéig folytatja azt, amit az Úr szenvedése előestéjén tett: „Kezébe vette a kenyeret (...)” „Kezébe vette a borral telt kelyhet (...)” A kenyér és a bor titokzatos módon Krisztus testévé és vérévé válnak, ugyanakkor a teremtés jóságának jelei maradnak. A följajlásban hálát adunk a Teremtőnek a kenyérért és a borért (vö. Zsolt 104.), „az emberi munka” gyümölcseért, ami előbb a „föld gyümölcse” és a „szőlőtő termése”, azaz a Teremtő adományai. Az Egyház Melkizedeknek, a királynak és papnak a gesztusában, amikor följajlotta „a kenyeret és bort” (Ter 14,18), saját följajlásának előképét látja. (Vö. a szentmise római kánonja. Missale Romanum, 1970, 453.)

1334. Az Ószövetségben a kenyeret és a bort a zsengeáldozatok között ajánlották föl a Teremtő iránti hála jeleként. Az Egyiptomból való kivonulás összefüggésében még egy új jelentéssel gyarapodtak. A kovásztalan kenyerek, melyeket Izrael népe minden évben a pászkaünnepen evett, az Egyiptomból való szabadító kivonulás sietségére emlékeztetnek; a pusztai manna állandóan Izrael emlékezetébe idézi, hogy Isten szavának kenyereből él. (Vö. MTörv 8,3) Végül a mindennapi kenyér az Ígélet földjének gyümölcse, záloga annak, hogy Isten hűséges ígéreteihez. Az „áldás kelyhe” (1Kor 10,16) a zsidók húsvéti vacsorájának a végén a bor ünnepi öröméhez eszkatologikus jelentést kapcsol: Jeruzsálem messiási helyreállításának várását. Jézus úgy alapította meg Eucharisziáját, hogy a kenyér és a kehely áldásának új és végleges értelmet adott.

1335. A kenyérszaporítás csodái, amikor az Úr áldást mondott, megtörte a kenyereket és tanítványai által szétosztotta a sokaság táplálékául, előképei az ő egy eucharisztikus kenyere túlaradó bőségének (vö. Mt 14,13-21): a Kánában borra változtatott víz jele (vö. Jn 2,11) már

Jézus megdicsőülésének óráját hirdeti. Magát a beteljesedést nyilvánítja ki a menyegzői lakoma az Atya országában, ahol a hívők a Krisztus vérévé vált új bort fogják inni. (Vö. Mk 14,25)

1336. Az Eucharisztia első bejelentése megosztotta a tanítványokat, miként a szenvedés bejelentése megbotránkozta őket: „Kemény beszéd ez! Ki hallgathatja?” (Jn 6,60). Az Eucharisztia és a kereszt a botrány sziklája. Egy és ugyanarról a misztériumról van szó, és mindig megosztásra adnak alkalmat: „Ti is el akartok menni?” (Jn 6,67): az Úr e kérdése végig hangzik a századokon mint szeretetének meghívása annak fölfedezésére, hogy egyedül ő az, akinél „az örök élet igéi” vannak (Jn 6,68); és a hitben elfogadni Eucharisziájának ajándékát azt jelenti, hogy őt magát fogadjuk be.

AZ EUCHARISZTIA ALAPÍTÁSA

1337. Az Úr, mivel szerette övéit, mindvégig szerette őket. Tudván, hogy eljött az óra, amikor ebből a világból átmegy az ő Atyjához, a vacsora közben megmosta lábukat, és átadta nekik a szeretet parancsát. (Vö. Jn 13,1-17) Hogy rájuk hagyja e szeretet zálogát, s hogy övéitől soha ne távozzon el és húsvétja részeseivé tegye őket, halála és föltámadása emlékezetül megalapította az Eucharisziát, és megparancsolta apostolainak, „akiket akkor az Újszövetség papjaivá szentelt,” (Trienti Zsinat, 22. sessio: Doctrina de ss. Missae Sacrificio, 1.: DS 1740.) hogy visszajöveteléig ünnepeljék.

1338. A három szinoptikus evangélium és Szent Pál hagyta ránk az Eucharisztia alapításának elbeszélését; Szent János a maga részéről idézi Jézus szavait a kafarnaumi zsinagógában, amelyek előkészítették az Eucharisztia alapítását: Krisztus az élet égből alászállott kenyérének nevezi önmagát. (Vö. Jn 6.)

1339. Jézus a húsvéti időt választotta arra, hogy megtegye, amit Kafarnaumban előre mondott: testét és vérét adja tanítványainak:

„Elérkezett a kovásztalan kenyér napja, amikor meg kellett ölni a húsvéti bárányt. Jézus elküldte Pétert és Jánost ezzel a megbízatással: »Menjete, készítsétek el a húsvéti bárányt, hogy elkölthessük«. (...) Elmentek és el is készítették a húsvéti bárányt. Amint elérkezett az óra, asztalhoz ült a tizenkét apostollal együtt. Így szólt hozzájuk: »Vágyva vágytam rá, hogy ezt a húsvéti bárányt elköltssem veletek, mielőtt szenvedek. Mondom nektek, többé nem eszem húsvéti bárányt, míg be nem teljesedik Isten országában.« (...) Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: »Ez az én testem, amely értetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.« Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet is, és azt mondta: »Ez a kehely az új szövetség az én véremben, mely értetek kiontatik.«” (Lk 22,7-20 vö. Mt 26,17-29; Mk 14,12-25; 1Kor 11,23-26)

1340. Amikor Jézus az utolsó vacsorát apostolaival a húsvéti lakoma keretében ünnepelte, a zsidó húsvétnek megadta végső értelmét. Valójában ugyanis Jézus átmenetele a halálon és a föltámadáson át az ő Atyjához, tudniillik az új húsvét, elővételezve lett az utolsó vacsorán, és ezt ünnepeljük az Eucharisziában, mely beteljesíti a zsidó húsvétot és elővételezi az Egyház végső húsvétját az Ország dicsőségében.

„EZT CSELEKEDJÉTEK AZ ÉN EMLÉKEZETEMRE”

1341. Jézus parancsa, hogy gesztusait és szavait ismételjék, „amíg el nem jön” (1Kor 11,26), nemcsak annyit követel, hogy emlékezzünk Jézusra és arra, amit ő tett. A parancs arra irányul, hogy az apostolok és utódaik Krisztus - az ő élete, halála, föltámadása és az Atyánál értünk való közbenjárása - emlékezetét liturgikusan ünnepeljék.

1342. Az Egyház kezdettől fogva hű maradt az Úr parancsához. A jeruzsálemi egyházzól ez olvasható:

„Állhatatosan kitarottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban. (...) Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és tiszta szívvel vették magukhoz az ételt.” (ApCsel 2,42.46)

1343. A keresztények elsősorban „a szombatok első napján”, azaz vasárnap, Jézus föltámadásának napján gyűltek össze, hogy „megtörjék a kenyeret” (ApCsel 20,7). Az Eucharisztia ünneplése egészen napjainkig ugyanúgy folytatódik annyira, hogy ma az Egyházban mindenütt azonos alapszerkezettel ünnepeljük. Az Eucharisztia az Egyház életének állandó középpontja.

1344. Isten zarándok népe Jézus húsvéti misztériumát hirdetve, „amíg el nem jön” (1Kor 11,26), szentmiséről szentmisére „a kereszt szűk ösvényén” (II. Vatikáni Zsinat: Ad gentes határozat, 1.) halad előre a mennyei lakoma felé, amelyen az összes választottak az Ország asztalához fognak ülni.

V. A szentségi áldozat: hálaadás, emlékezet, jelenlét

1356. A keresztények az Eucharisziát kezdettől fogva ünneplik, és pedig olyan formában, amely lényegét tekintve nem változott sem a korok, sem a liturgiák különbözősége miatt. Azért teszik ezt, mert kötelezőnek érzik a parancsot, amit az Úr szenvedésének előestéjén adott: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (1Kor 11,24-25).

1357. Az Úr e parancsát teljesítjük, amikor az ő áldozatának emlékezetét ünnepeljük. Ezt cselekedvén azt ajánljuk föl az Atyának, amit ő maga ajándékozott nekünk: teremtésének ajándékait, a kenyeret és a bort, melyek Krisztus szavaira és a Szentlélek erejéből Krisztus testvé és vérévé válnak: így Krisztus valóságosan és titokzatos módon jelenvalóvá válik.

1358. Ezért az Eucharisziát úgy kell szemlélnünk,

- mint hálaadást és dicséretet az Atyának;
- mint Krisztus és az ő teste áldozati emlékezetét;
- mint Krisztus jelenlétét szavai és Lelke erejének hatására.

HÁLAADÁS ÉS DICSÉRET AZ ATYÁNAK

1359. Az Eucharisztia, Krisztus által a kereszten beteljesített üdvösségünk szentsége, a dicséret áldozata is hálaadásul a teremtés művéért. Az eucharisztikus áldozatban Krisztus halála és föltámadása által az egész Istentől szeretett teremtést följajánljuk az Atyának. Krisztus által az Egyház a dicséret áldozatát ajánlhatja föl hálaadásul mindazért a jóért, szépért és igazért, amit Isten a teremtésben és az emberi nemben alkotott.

1360. Az Eucharisztia a hálaadás áldozata az Atyának, áldás, mellyel az Egyház háláját fejezi ki Istennek minden jótéteményéért: mindazért, amit ő a teremtésben, a megváltásban és a megszentelésben tett. Az Eucharisztia tehát elsősorban „hálaadást” jelent.

1361. Az Eucharisztia a dicséret áldozata is, amellyel az Egyház az egész teremtés nevében éneklei Isten dicsőségét. E dicsérő áldozat csak Krisztus által lehetséges: ő személyéhez, dicséretéhez és közbenjárásához kapcsolja a híveket, és így a dicséret áldozatát őáltala és ővele ajánljuk föl az Atyának, és őbenne nyer elfogadást.

KRISZTUSNAK ÉS AZ Ő TESTÉNEK, AZ EGYHÁZNAK ÁLDOZATI EMLÉKEZETE

1362. Az Eucharisztia Krisztus húsvétjának emlékezete, egyetlen áldozatának aktualizálása és szentségi följajánlása az ő teste, az Egyház liturgiájában. Minden kánonban az alapítás szavai után megtaláljuk az anamnézisnek vagy megemlékezésnek nevezett imádságot.

1363. A Szentírás értelmében a megemlékezés nem csupán visszaemlékezés elmúlt eseményekre, hanem azoknak a csodatetteknek a hirdetése, melyeket Isten az emberek javára művelt. (Vö. Kiv 13,3) Ezen események liturgikus ünneplésében bizonyos módon maguk az események jelenvalóvá és aktuálissá válnak. Így érti Izrael népe az Egyiptomból történt szabadulását: valahányszor ünneplik a húsvétot, a kivonulás eseményei megjelennek a hívők emlékezetében, hogy életüket ezen eseményeknek megfelelően alakítsák.

1364. Az Újszövetségben a megemlékezés új értelmet kap. Amikor az Egyház az Eucharisziát ünnepli, Krisztus húsvétjára emlékezik, ami jelenvalóvá válik: az áldozat, amelyet egyszer s mindenkorra ajánlott föl a kereszten, mindig aktuális marad (vö. Zsid 7,25-27): „Valahányszor az oltáron megünnepeljük a keresztáldozatot, melyben »Krisztus, a mi húsvéti bárányunk fölláldoztatott« (1Kor 5,7), megvalósul megváltásunk műve”. (LG 3.)

1365. Mivel az Eucharisztia Krisztus húsvétjának emlékezete, áldozat is. Az Eucharisztia áldozati jellege magukból az alapító szavakból is kitűnik: „Ez az én testem, mely értetek adatik”, és „ez a kehely az új Szövetség az én véremben, mely értetek kiontatik” (Lk 22,19-20). Az Eucharisziában Krisztus ugyanazt a testet adja, melyet értünk a kereszten odaadott, és ugyanazt a vért, melyet kiontott „sokakért (...) a bűnök bocsánatára” (Mt 26,28).

1366. Az Eucharisztia tehát áldozat, mert megjeleníti (jelenvalóvá teszi) a kereszt áldozatát, mert annak emlékezete, s mert annak gyümölcsét alkalmazza:

Krisztus „a mi Urunk és Istenünk, (...) a kereszten oltárán egyszer áldozta föl magát a halál által az Atyának, (...) hogy az embereknek örök megváltást szerezzen: mivel azonban halála után az ő papsága nem szűnik meg (Zsid 7,24.27), az utolsó vacsorán, »azon az éjszakán, amelyen elárultatott« (1Kor 11,23), (...) szeretett jegyesének, az Egyháznak (miként az emberi természet igényli) (...) látható áldozatot hagyott, hogy az a kereszten egyszer bemutatandó véres áldozatot megjelenítse, s emlékezete az idők végezetéig megmaradjon, és üdvözítő ereje azoknak a bűnösöknek megbocsátására, melyeket naponta elkövetnek, alkalmaztassék.” (Trienti Zsinat, 22. sessio: Doctrina de ss. Missae Sacrificio, 1: DS 1740.)

1367. Krisztus áldozata és az Eucharisztia áldozata egy áldozat: „egy és ugyanaz az áldozati adomány; a papok szolgálatával följajnló személy ugyanaz, mint aki akkor a kereszten föláldozta önmagát, csak az áldozatbemutatás módja különbözik”. (Trienti Zsinat, 22. sessio: Doctrina de ss. Missae Sacrificio, 2: DS 1743) „S mivel ebben az isteni áldozatban, mely a szentmisében történik, ugyanaz a Krisztus van jelen és áldoztatik föl vérontás nélkül, aki a kereszten oltárán »egyszer véresen áldozta föl önmagát« (...), ez az áldozat valóban engesztelő.”

1368. Az Eucharisztia az Egyház áldozata is. Az Egyház, mely Krisztus teste, részt vesz Fejének áldozatában. Ővele teljes egészében áldozat lesz. Kapcsolódik az ő minden emberért történő közbenjárásához az Atyánál. Az Eucharishtiában Krisztus áldozata az ő teste tagjainak áldozata is lesz. A hívők élete, dicsérete, fájdalma, imádsága és munkája egyesül Krisztus életével, dicséretével, fájdalmával, imádságával és munkájával és az ő teljes odaadásával; és ezáltal új értéket nyer. Krisztus oltáron jelenlévő áldozata minden keresztény nemzedéknek megadja a lehetőséget, hogy egyesüljön az ő áldozatával.

A katakombákban gyakran szélesre tárt karokkal, orante testtartásban imádkozó nő alakjában ábrázolják az Egyházat, mely - mint a kereszten karjait kitaró Krisztus - őáltala, ővele és őbenne ajánlja föl önmagát és jár közben minden emberért.

2.1.2. Pápai gondolatok

XVI. Benedek pápa: Sacramentum caritatis

XVI. Benedek pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz és papokhoz, a szerzetesekhez és szerzetesnőkhöz, és a világi krisztushívőkhöz az Eucharistiáról, az Egyház életének és küldetésének forrásáról és csúcspontjáról

Mk 14,24

Az új és örök szövetség a Bárány vérében

9. A küldetés, amelyért Jézus közénk jött, a húsvéti misztériumban teljesedett be. A kereszten magasából, ahol mindeneket magához vonz (vö. Jn 12,32), mielőtt „kilehelte lelkét”, mondja: „Beteljesedett” (Jn 19,30). Mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig (vö. Fil 2,8) tartó engedelmisségének misztériumában köttetett meg az új és örök szövetség. Isten szabadsága és az ember szabadsága az Ő megfeszített testében végleg találkozott egy fölbonthatatlan, örökre érvényes szövetségben. Isten Fia az ember bűnéért is engesztelést nyújtott egyszer s mindenkorra (vö. Zsid 7,27; 1Jn 2,2; 4,10). Miként már volt módom állítani, „kereszthalálában történik meg teljesen Istennek az az önmaga ellen fordulása, melyben önmagát ajándékozza oda,

hogy az embert újra fölemelje és megmentse – ez a szeretet legradikálisabb formája”. A húsvéti misztériumban valóban megvalósult a rossztól és a haláltól való szabadításunk. Az Eucharisztia alapításakor maga Jézus beszélt az Ő vére ontásán alapuló „új és örök szövetségről” (vö. Mt 26,28; Mk 14,24; Lk 22,20). Küldetésének e végső célja már nyilvános életének kezdetén nyilvánvaló volt. Amikor ugyanis a Jordán partján Keresztelő János látta a hozzá jövő Jézust, felkiáltott: „Íme, az Isten báránya, íme, aki elveszi a világ bűnét” (Jn 1,29). Jelentőségteljes, hogy ugyanez a kifejezés minden szentmisében előfordul, amikor a pap áldozásra hívja a híveket: „Íme, az Isten báránya, íme, aki elveszi a világ bűneit. Boldogok, akiket meghív lakomájára Jézus, az Isten báránya”. Jézus az igazi húsvéti bárány, aki önként ajánlotta magát áldozatul értünk, és így létrehozta az új és örök szövetséget. Az Eucharisztia tartalmazza azt a radikális újdonságot, melyet minden szentmisében fölkínál nekünk

2.3. Kérdések az evangéliumhoz

Miben kell fejlődnöm, változnom konkrétan az Eucharisziával kapcsolatban?

3. Oratio – imádság

3.1. A szentmise első könyörgése

Urunk, Jézus Krisztus,
te ebben a csodálatos szentségben
kínszenvedésed emléket hagytad ránk.
Add, kérünk,
tested és véred szent titkát úgy tisztelnünk,
hogy megváltásod gyümölcsét szüntelenül élvezzük.
Aki élsz és uralkodol a Szentlélekkel egységben,
Isten mindörökkön-örökké.

3.2. Szerzetes közösségek imája:

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérek, küldd el Szentlelkedet, hogy az Eucharisztia Kincsét egyre mélyebben fedezzem fel, s örömteli csodálattal tudjam megközelíteni és ünnepelni. Amen.

Nyúl Viktor

4. Condivisio – megosztás

5.1. Örömhír megfogalmazások

Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

„Jézus valóságosan jelen van az Oltáriszentségben. Vegyük komolyan!” (II. Szent János Pál)

5. Actio, operáció – tettekre váltás

6.1. Tanúságtétel megfogalmazások

Engem ez az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

Törekedjem arra, hogy áldó, hálát adó, és önmagamot másokért odaadó legyek!